Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Aan de programmacommissies van de politieke partijen

Betreft: Input voor de waterschapsverkiezingen 2027

13 november 2027

Geachte leden van de programmacommissie,

Namens de Nederlandse Kust Vereniging (NKV), de belangenorganisatie van strandondernemers langs de Nederlandse kust, vragen wij uw aandacht voor de positie van strandondernemers in aanloop naar de waterschapsverkiezingen van maart 2027. Deze brief wordt ondersteund door Koninklijke Horeca Nederland (KHN).

Belang van het kustgebied en passende regelgeving
De kust is van grote betekenis voor Nederland. Eeuwenlange natuurlijke en dynamische processen hebben onze kust gevormd tot een uniek gebied met een belangrijke functie voor ons land. De kust biedt bescherming tegen het water en het kenmerkende landschap van duinen, zandstranden en, waar nodig, harde kustverdediging vormen de rand van Nederland.

De waterschappen spelen een belangrijke rol langs de kust. Strandondernemers zijn dagelijks afhankelijk van besluiten die waterschappen nemen over kustbeheer, waterveiligheid, zandsuppleties, strandinrichting en vergunningverlening. Nederland behoort wereldwijd tot de koplopers op het gebied van kustbeheer en kustbescherming en beschikt over veel kennis en expertise op het gebied van waterveiligheid. Tegelijkertijd constateren wij dat beleid en regelgeving op onderdelen onvoldoende zijn meegegroeid met de ontwikkelingen op het strand en de realiteit van de moderne strandexploitatie. Wij vragen uw partij daarom om bij het opstellen van het verkiezingsprogramma onderstaande uitgangspunten op te nemen.

Besluitvorming over strandbebouwing op basis van actuele risico's
Een van de belangrijkste punten voor strandondernemers is de verplichting om strandpaviljoens in het najaar volledig af te breken en in het voorjaar opnieuw op te bouwen. Op veel locaties is deze verplichting gebaseerd op beleidsafspraken en inzichten uit het verleden. Met de kennis en mogelijkheden die we vandaag de dag hebben, is het belangrijk om periodiek te beoordelen of deze afspraken nog aansluiten bij de actuele situatie en ontwikkelingen in de praktijk. Moderne strandpaviljoens zijn immers aanzienlijk robuuster, duurzamer en beter bestand tegen extreme weersomstandigheden dan voorheen.

Wij vragen waterschappen om bij besluiten over strandbebouwing, het gebruik van het strand en kustmaatregelen de beschikbare kennis, actuele metingen en risicoanalyses te benutten en waar nodig bestaande beleidsafspraken tegen het licht te houden. Zo blijft het kustbeheer aansluiten bij de actuele inzichten in kustdynamiek, waterveiligheid en klimaatadaptatie.

Ruimte bieden om te investeren in kwaliteit
Tegelijkertijd worden de eisen die tegenwoordig aan strandpaviljoens worden gesteld steeds hoger. Ondernemers moeten volwaardige horecabedrijven neerzetten, met alle voorzieningen, kwaliteit en uitstraling die daarbij horen. Het jaarlijks volledig afbreken en opnieuw opbouwen van deze voorzieningen wordt steeds moeilijker vol te houden en beperkt de mogelijkheden om te investeren in kwaliteit en toekomstbestendigheid. Juist wanneer (delen van) strandpaviljoens, zoals de vaste kern, gedurende het jaar kunnen blijven staan, ontstaat meer ruimte om te investeren in duurzaamheid, betere voorzieningen en een aantrekkelijke uitstraling van het strand. Dat versterkt niet alleen het bedrijf, maar draagt ook bij aan een toekomstbestendig kustgebied.

Daarnaast brengt de jaarlijkse op- en afbouw aanzienlijke kosten met zich mee, evenals extra transportbewegingen, uitstoot en veiligheidsrisico's. Ook beperkt deze verplichting de investeringszekerheid en de bedrijfscontinuïteit. De hoofdvraag moet daarom niet langer zijn waarom delen van een paviljoen zouden mogen blijven staan, maar onder welke veilige voorwaarden dit mogelijk kan worden gemaakt.

Samenwerking met andere overheden
Wij begrijpen dat de keuze voor op- en afbouw niet uitsluitend bij de waterschappen ligt, maar dat ook andere overheden, zoals gemeenten, provincies en het Rijk, hierin een rol spelen. Wij vragen de waterschappen daarom om samen met deze overheden objectief te beoordelen waar de verplichting tot op- en afbouw vanuit waterveiligheid daadwerkelijk noodzakelijk is en waar maatwerk mogelijk

is. Uitgangspunt zou moeten zijn dat dergelijke verplichtingen alleen worden opgelegd wanneer daar aantoonbare risico's voor de kustveiligheid aan ten grondslag liggen. Daarbij vragen wij waterschappen om actief bij te dragen aan het ontwikkelen van veilige voorwaarden waaronder (delen van) strandpaviljoens kunnen blijven staan.

Betrek ondernemers structureel bij kustbeheer
Strandondernemers bevinden zich dagelijks op het strand en beschikken over veel praktijkkennis over kustontwikkeling, zandverplaatsingen, erosie en het gebruik van het strand. Binnen de sector bestaat al langer behoefte aan meer inzicht in de effecten van kustontwikkelingen en zandverplaatsingen.

Wij vragen waterschappen om strandondernemers structureel te betrekken bij plannen voor kustversterking, zandsuppleties, natuurontwikkelingen en wijzigingen in de strandinrichting. Vroegtijdige betrokkenheid leidt tot betere besluiten en meer draagvlak.

Beperk de gevolgen van kustbeheer maatregelen
Zandsuppleties, kustversterkingen en andere werkzaamheden zijn noodzakelijk voor een veilige kust. Tegelijkertijd kunnen deze maatregelen grote gevolgen hebben voor de bereikbaarheid, uitstraling en exploitatiemogelijkheden van strandbedrijven.

Wij vragen waterschappen om werkzaamheden zorgvuldig te plannen, ondernemers tijdig te informeren en waar mogelijk rekening te houden met het toeristische seizoen. De economische gevolgen voor de kustgemeenschappen dienen daarbij volwaardig te worden meegewogen.

Werk aan integraal kustbeleid
Strandondernemers onderschrijven het belang van waterveiligheid volledig. Het is immers een voorwaarde om in dit gebied te kunnen ondernemen. Maar de kust is meer dan waterveiligheid. De Nederlandse kust vervult meerdere functies tegelijk: ook recreatie, toerisme, ondernemerschap, leefbaarheid, natuur en landschap komen hier samen. Hoewel waterveiligheid altijd een randvoorwaarde is, vraagt het kustgebied daarom om een integrale benadering, waarin deze verschillende belangen in samenhang worden meegewogen. Ook in eerdere visies op de kust wordt gewezen op de noodzaak van een evenwicht tussen waterveiligheid, ecologie, recreatie en economische ontwikkeling.

Wij vragen uw partij om bij het opstellen van het verkiezingsprogramma rekening te houden met deze bredere benadering van het kustgebied.

Onze oproep
Wij vragen uw partij om strandondernemers expliciet te erkennen als partner in het kustbeheer. Een veilige kust en een sterke recreatieve economie sluiten elkaar niet uit. Integendeel: een toekomstbestendige kust vraagt om samenwerking tussen overheden, natuurorganisaties en ondernemers. Samen kunnen we werken aan een kust die veilig, aantrekkelijk en economisch vitaal blijft.

Wij verzoeken u bovenstaande aandachtspunten mee te nemen bij het opstellen van uw verkiezingsprogramma. Daarbij vragen wij nadrukkelijk aandacht voor het bieden van ruimte om (delen van) strandpaviljoens, zoals een vaste kern of duurzame onderdelen, te laten staan, mits dit vanuit waterveiligheid verantwoord is.

Wij lichten onze visie graag nader toe en gaan hierover graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Mede namens het bestuur van de Nederlandse Kust Vereniging en Koninklijke Horeca Nederland,

Jasper Roord
Voorzitter Nederlandse Kust Vereniging

Nederlandse Kust Vereniging
leden@nederlandsekustvereniging.nl
www.khn.nl/strandbelangen